

КОГАТО НЪМА КЪСМЕТЪ

Имало двама братя. Единият — уменъ, а другият — глупавичъкъ.

Баща имъ решилъ да ги раздѣли, докато е живъ, за да не се каратъ следъ смъртта му.

Трѣбвало да се построятъ нови обори, кждето да се приберътъ говедата, овцитъ и козитъ на единия братъ. А другиятъ братъ щѣлъ да прибере добитъка си въ старитъ обори.

Построили нови обори.

— Ти кои оборъ ще вземешъ братко! — попиталъ умния братъ.

— Разбира се че новитъ, — отговорилъ глупавиятъ.

— Ами искашъ ли да изкараме утре добитъка на паша и после да ги приберемъ и въ старитъ, и въ новитъ обори. Каквото влѣзе въ старитъ — да остане за мене.

— Добре, — съгласилъ се глупавиятъ братъ. Той си мислѣлъ, че всѣко добиче ще избере новия оборъ.

На сутринята изкарали добитъка на паша. Вечерта го върнали въ селото. Отворили и старитъ, и новитъ обори. Оставили добичетата сами да избиратъ кжде да влизатъ.

Всички добичета влѣзли въ старитъ обори. Само единъ едноокъ волъ не видѣлъ добре, та влѣзълъ въ новия оборъ. Погледналъ го глупавиятъ братъ, помислилъ какво да го приви. Казалъ си: „Когато човѣкъ си нѣма късметъ, нищо не става. Какво да правя съ единъ слѣпъ волъ. По-добре е да си остане тукъ, да се порадва на новия си оборъ. Та-къвъ слѣпчо не ми трѣбва и за нищо не става.“

Дочулъ умния братъ и казалъ: — Вземи си го. Това ти е късметъ. Не захвърляй никога късмета си! Все ще ти дотрѣбва нѣкжде.

Послушалъ го глупавиятъ братъ. Завелъ вола на лозето. Вързалъ го за най-здравия колъ на оградата.

Стоялъ слѣпчо мирно, докато не билъ изгладнѣлъ. Щомъ изгладнѣлъ, извилъ вратъ настрана, разкъртилъ кола, изтрѣгналъ го, повлѣкълъ се изъ лозето и захрупалъ тревица.

Отишелъ следъ малко умния братъ на лозето да го преклопае. Видѣлъ слѣпча съ кола на вжжето, хваналъ го. Взелъ кола отъ вжжето, отишелъ да го забие на мѣстото му. Ударилъ веднажъ, ударилъ два пѣти — кольтъ не ще да влѣзе навжтре. Ударилъ още по-силно — кольтъ ударилъ о нѣщо твърдо. Нѣщо изпукало и изпращѣло като счулено гърне. Разровилъ умния братъ нашироко и надълбоко дупката и извадилъ гърне съ жълтици.

— По право това е късметъ на братъ ми, защото неговъ е волътъ, — казалъ си умния братъ и решилъ да остави на брата си половината отъ жълтицитъ. Оставилъ ги въ гърнето. Заровилъ гърнето на мѣстото му. Завързалъ кола на вжжето. Оставилъ слѣпчо да го влачи. Мислилъ си, че като дойде братъ му и види извадения колъ, ще отиде да го забие на мѣстото му и ще намѣри жълтицитъ.

Скрилъ се умния братъ задъ дебелата круша, да гледа какво ще стане.

Дошелъ глупавиятъ братъ. Видѣлъ вола въ лозето. Хваналъ го, отвързалъ кола и набилъ съ него слѣпча, за дето не стоялъ на мѣстото си.

После захвърлилъ кола и си отвелъ вола.

Излѣзълъ изъ скривалището си умния братъ; изровилъ жълтицитъ. Отишелъ си рѣкчи и разказалъ всичко на баща си.

— Твоя братъ има късметъ, но не знае да го намѣри, затова ти ще му помогнешъ, — казалъ бащата и решилъ да остави паритъ въ конска торба на моста, кждето на-скоро щѣлъ да мине глупавия братъ, а на умния казалъ да се скрие подъ моста и да гледа да не би другъ нѣкой да ги вземе.

Задалъ се следъ малко глупавиятъ братъ. Но като наближилъ моста, казалъ си: „Всѣки день минавамъ тукъ, а никога не съмъ се запитвалъ какъ ли минаватъ слѣпчитъ по моста. Я да опитамъ мога ли да мина слѣпчешката.“

Той зажумѣлъ и миналъ покрай конската торба съ жълтицитъ, безъ да я забележи.

Излѣзълъ изподъ моста умния братъ, взелъ жълтицитъ, отнесълъ ги на баща си, разказалъ му за станалото. Замислилъ се бащата и казалъ: „Твоятъ братъ не може да намѣри късмета си. Затова ти работи съ неговия късметъ и се грижи за него!“

Т. Харманджиев

СПАСИТЕЛЕНЪ СМѢХЪ

При единъ свещеникъ дошла една бабичка, която го молила да отиде да чете на болната и крава. Свещеникътъ билъ добъръ та, отишелъ въ обора, обиколилъ нѣколко пѣти кравата възгледалъ я внимателно и казалъ замислено: „Ако оздравѣе, ще доживѣе; но ако умре, нѣма да бжде жива! Отъ това повече не мога каза нищо!“ — и следъ туй си отишелъ.

Кравата за голѣма радостъ на бабата оздравѣла. Не се минало много време, свещеникътъ заболѣлъ отъ пѣпки въ гърлото, която го заплашвала съ смъртъ. Бабичката непремѣнно искала да го види. Когато я завели при болния, тя най-сериозно започнала да ходи около постелката му и изговаряла сжитъ неговъ думи, които свещеникътъ произнесълъ като ходѣлъ около кравата: „Ако оздравѣе, ще оживѣе; ако умре нѣма да бжде живъ.“

Свещеникътъ тѣй силно се засмѣлъ, че пѣпката въ гърлото му се пукнала и опасността била избѣгната. Свещеникътъ оздравѣлъ.